

Müstəqil Dövlətlər Birliyinin iştirakçısı olan dövlətlərin Parlamentlərarası Assambleyasından olan müşahidəçilər qrupunun 2018-ci il aprelin 11-nə təyin olunmuş növbədənkənar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərinə dair

RƏYİ

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 101-ci maddəsinin 1-ci hissəsi əsasında qəbul edilmiş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 5 fevral tarixli Sərəncamı ilə 11 aprel 2018-ci ildə növbədənkənar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin seçkiləri keçirilmişdir. 2018-ci ilin mart ayında Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin sədri O. Əsədovun dəvəti ilə MDB PAA Şurasının Katibliyi tərəfindən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin seçkilərinin monitorinqini aparmaq üçün MDB PAA-nın beynəlxalq müşahidəçilər qrupu yaradıldı. MDB iştirakçısı olan dövlətlərin Parlamentlərarası Assambleyası Şurasının sədri V.İ. Matviyenkonun Sərəncamına əsasən Rusiya Federasiyası Federal Məclisinin Federasiya Şurasının Sədr müavini İ. M.-S. Umaxanov müşahidəçiləri qrupunun koordinatoru təyin edildi. 17 nəfərdən ibarət qrupun tərkibinə deputatlar və MDB PAA-nın altı iştirakçı-dövlətlərinin parlament hakimiyyətinin ali qanunvericilik orqanlarının nümayəndələri daxil idi: Belarus Respublikası, Qazaxıstan Respublikası, Qırğız Respublikası, Moldova Respublikası, Rusiya Federasiyası və Tacikistan Respublikası, habelə MDB PAA Şurası Katibliyinin əməkdaşları. MDB PAA beynəlxalq müşahidəçilər qrupunun fəaliyyətinin əsasına siyasi neytrallıq, obyektivlik, daxili işlərinə qarışmamaq, Azərbaycan Respublikasının seçki qanunvericiliyinə ciddi riayət olunması prinsipləri qoyulmuşdur. Müşahidəçilər Birliy dövlətlərində seçkilərə beynəlxalq müşahidənin təşkili ilə əlaqədar olan MDB çərçivəsində qəbul edilmiş sənədləri rəhbər tutmuşlar.

Prezident seçkilərinin keçirilməsini tənzimləyən Azərbaycan Respublikasının Qanunvericiliyi

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin seçkilərinin keçirilməsi üçün qanunvericiliyin əsasını bunlar təşkil edir: Konstitusiya, Seçki Məcəlləsi, Azərbaycan Respublikasının bir sıra kodlaşdırılmış qanunvericilik aktları (Mülki Prosesual Məcəllə, İnzibati Xətalər Məcəlləsi, Cinayət Məcəlləsi) və qanunlar (“Siyasi partiyalar haqqında”, “Kütləvi informasiya vasitələri haqqında”, “Sərbəst

toplaşmaq azadlığı haqqında”) eləcə də Azərbaycanın qoşulduğu beynəlxalq müqavilələr. Konstitusiyaya və ölkənin qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkiləri haqqında hüquqi normalar müəyyən edir: Azərbaycan Respublikası Prezidentinin seçilmə qaydası və səlahiyyət müddəti (Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 101-ci maddəsinə əsasən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ümumi, bərabər və birbaşa seçki hüququ əsasında sərbəst, şəxsi və gizli səsvermə yolu ilə 7 il müddətinə seçilir); Azərbaycan Respublikasının Prezidenti vəzifəsinə seçilə bilən şəxsin konstitusiyaya tələbləri (Azərbaycan Respublikasının ərazisində 10 ildən artıq daimi yaşayan, ağır cinayətə görə məhkum olunmayan, başqa dövlətlər qarşısında öhdəliyi olmayan, ikili vətəndaşlığı olmayan Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı); Azərbaycan Respublikası Prezidentinin seçkilərinin keçirilməsinin elan edilməsinə cavabdeh olan orqan, – Mərkəzi Seçki Komissiyası (Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 178-ci maddəsi). Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin seçkilərinin hazırlığı və keçirilməsinin bütün aspektlərini ətraflı şəkildə tənzimləyir. Mərkəzi Seçki Komissiyasına Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyaya və Seçki Məcəlləsinin normalarının tətbiq edilməsi barədə təlimat və digər aktlar vermək hüququ verilmişdir. Eyni zamanda, qanunvericilik tənzimlənməsinin detallaşması bu tipdə təlimatların yalnız texniki əhəmiyyətini müəyyənləşdirir. Hüquqi tənzimləmə ilə bağlı belə bir vəziyyət Müstəqil Dövlətlər Birliyinin iştirakçı dövlətlərində demokratik seçkilərin, seçki hüquqlarının və azadlıqların standartları haqqında Konvensiyanın 1-ci maddəsinin 4-cü bəndinin və Venesiya Komissiyasının seçkilər haqqında Rəhbər prinsipininin II.2a bəndinin tələblərinə cavab verir.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərinin institusional-təşkilati təminatı

Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərinin hazırlanması və keçirilməsini seçki komissiyaları təşkil edir, onların vahid sistemə daxildir: Mərkəzi Seçki Komissiyası, dairə və məntəqə seçki komissiyaları. Seçki komissiyalarının formalaşdırılması qaydaları, həmçinin onların fəaliyyətləri, yalnız kolleqial əsasda Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 17 və 18-ci maddələri ilə müəyyən edilir. 2018-ci il seçki kampaniyası dövründə Azərbaycan Respublikasının ərazisində 125 dairə seçki komissiyası və 5 691 məntəqə seçki komissiyası fəaliyyət göstərmişdir. Bütün səviyyəli seçki komissiyalarında Azərbaycan Respublikasının siyasi qüvvələrinin bütün spektrini təmsil edən 32 minə yaxın insan çalışmışdır. Uzunmüddətli müşahidənin göstərdiyi kimi, 2016-cı ildə dairə və məntəqə seçki komissiyalarının daimi tərkibinin formalaşdırılması prosesi seçki prosesinin subyektlərinin maraqlarını nəzərə alaraq, münaqişə olmadan Azərbaycan

Respublikasının seçki qanunvericiliyinin tələblərinə tam uyğun keçdi. Mərkəzi Seçki Komissiyası 2018-ci ilin fevral-aprel aylarında, artıq Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkiləri üzrə seçki kampaniyasının gedişində dairə seçki komissiyalarının tərkibində onların üzvlərinin çıxarılması hallarında yaranmış vakansiyaların doldurulması ilə bağlı vaxtılı-vaxtında qərarlar qəbul etmişdir. Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq 32 xarici ölkədə Azərbaycanın 41 diplomatik nümayəndəliyinin seçki məntəqələrində də səsvermə keçirilmişdir. Səsvermə prosesini və seçicilərin səslərinin seçki komissiyaları tərəfindən hesablamasını İnternetdə canlı şəkildə yayımlayan dövlət orqanlarının 1100 seçki məntəqəsində (Azərbaycanın seçki məntəqələrinin 20 faizi) video müşahidə kameralarının quraşdırılması üzrə səylərini qeyd etmək lazımdır. MDB PAA-dan olan müşahidəçilərin fikrincə, seçki məntəqələrinin bir çoxunda video müşahidənin təşkili Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının seçki prosesində etimad səviyyəsinin artırılmasına, səsvermə və səsərin hesablama prosesinin açıqlığına və təbliğinə zəmanət verir. Bu cür vətəndaşlar üçün seçki məntəqələrində seçki məntəqələrinə getməyə və səsvermədə iştirak etməyə imkan verən müvəqqəti panduslar quraşdırılmışdır.

Beynəlxalq müşahidəçilər Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının seçkiqabağı kampaniyasının təşkili və seçki günü səsvermə prosedurlarının aparılması istiqamətində məqsədyönlü işlərini qeyd edirlər. 2018-ci ilin yanvar-aprel ayları ərzində dairə və məntəqə seçki komissiyalarının üzvlərinin əldə olunmuş biliklərin keyfiyyətini və təcrübədə tətbiq olma qabiliyyətini test etməsi ilə təlimi keçirilmişdir. Mərkəzi Seçki Komissiyasının rəsmi internet sahifəsində Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərinin proseduru tənzimləyən qanunvericilik aktları və digər sənədlər, MSK iclaslarının protokollarına daxil edilmiş məsələlərin siyahısı, bu məsələlər üzrə qəbul edilmiş qərarlar, eləcə də geniş hüquqi və informasiya-sorğu materialları sisteməlik olaraq nəşr olundu. Bu məlumat yaxından tanış olmaq üçün Azərbaycan və ingilis dillərində, bir hissəsi də rus dilində qoyulmuşdu. “Növbədənəkar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərinin hazırlanıb keçirilməsi üzrə əsas hərəkət və tədbirlərin Təqvim planı (11 aprel 2018-ci il)”na uyğun olaraq 5 fevral 2018-ci ildən başlayaraq siyasi partiyalardan namizədlərin irəli sürülməsi, həmçinin özünü tərəfdən irəli sürülməsi, MSK-da namizədlərin qeydə alınması, onların dəstəklənməsi üçün imzaların toplanması, namizədlərin seçki fondlarının formalaşdırılması, seçici siyahılarının tərtib edilməsi, seçki məntəqələrinin lazımi mebel və texniki avadanlıqlarla təchiz edilməsi prosesi başlandı. Təqvim planıyla müəyyən olunmuş müddətlərə riayət olunmuşdur, monitorinq həmin müddətlərdən kanara çıxma hallarını müşahidə etməmişdir. 11 aprel 2018-ci ilə təyin edilmiş Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində Mərkəzi Seçki Komissiyası Azərbaycan Prezidenti vəzifəsinə dövlətin müxtəlif siyasi qüvvələrini təmsil edən

səkkiz namizədi qeydə almışdır.

Təşviqat dövrü

Azərbaycan Respublikasında seçkilər haqqında qanunvericiliyin müddəalarına uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkiləri üzrə təşviqat kampaniyası 19 mart 2018-ci ildə başladı və 2018-ci il aprelin 10-da saat 08:00-da başa çatdı. Azərbaycan Respublikasının seçki qanunvericiliyinə uyğun olaraq Azərbaycanın “İctimai Teleradio Şirkətinin” (bir ümummilli televiziya kanalı və bütün ölkə ərazisi əhatə edən radiostansiya) resursları təşviqatın aparılması üçün bütün qeydə alınmış namizədlərə pulsuz verilmişdir. Seçkilərdə iştirak edən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin vəzifəsinə namizədlərə seçiciləri öz seçki proqramlarının əsas 5 müddəası ilə tanış etməsi üçün dövlət büdcəsi hesabına imkan verilmişdir. Hər həftə hər bir namizədə pulsuz A2 formatında qəzet səhifəsinin yarısı və altı saat efir vaxtı verildi, üç saat - ictimai televiziya və üç saat - ictimai radioda. Təşviqat üçün ən əlverişli vaxtda namizədlərə pulsuz efir vaxtı verildi: televiziya - saat 22.00-dan 23.00-dək, radioda isə saat 19.00-dan 20.00-dək, və bu onlara maksimum auditoriya təmin etdi. Ödənişli əsasla namizədlərin təşviqat materiallarının dərc edilməsini 17 xəbər agentliyi və onlayn-nəşr, səkkiz qəzet, dörd televiziya kanalı (İctimai Televiziya, Xəzər, ATV və ARB) həyata keçirmişdir. Hər bir namizəd təşviqat kampaniyasının aparılması üçün televiziya və radioda əvvəlki, 2013-cü ildəki prezident seçkilərindən iki dəfə çox pulsuz efir vaxtı almışdır. MDB PAA-nın uzunmüddətli monitorinqi çərçivəsində müəyyən olunmuşdur ki, Azərbaycan Respublikasının aparıcı telekanalları Mərkəzi Seçki Komissiyasının, dairə və məntəqə seçki komissiyalarının fəaliyyəti, Azərbaycan prezidentinin ölkənin siyasi həyatında rolu ilə bağlı məsələləri ətraflı işıqlandıraraq gündəlik səsvermənin keçirilməsi ilə əlaqədar hazırlıqlar barədə vətəndaşları məlumatlandırmışlar. Həm televiziya kanallarında, həm də radio kanallarında keçirilən bu seçki kampaniya Azərbaycan Respublikasının Prezidenti vəzifəsinə namizədlərin müzakirələrinin populyarlığı ilə fərqlənirdi. Təşviqat dövründə namizədlər seçicilərlə görüşmək üçün ölkə ətrafında bir çox səfərlər etdi. Qeyd edək ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinə namizədlər seçicilərlə ünsiyyət və onlarla seçki proqramlarının əsas müddəalarını müzakirə üçün sosial şəbəkələrdən fəal istifadə etmişlər. Seçkiqabağı təşviqatın bütün mərhələlərində namizədlərə öz təşviqat materiallarını təqdim etməyə bərabər imkan yaradılıb. Bəzi namizədlərin başqalarının lehinə hüquqlarının pozulması müşahidə olunmadı. Ümumilikdə seçkilərin keçirilməsi ilə bağlı hazırlıqların, təşviqat kampaniyasının Azərbaycanın çap və elektron mediasında, eləcə də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti vəzifəsinə namizədlərin ictimai təşviqat tədbirlərində işıqlandırılması obyektiv keçirildi. MDB PAA-dan olan beynəlxalq müşahidəçiləri tərəfindən siyasi səbəblərə görə kütləvi informasiya vasitələrinə çıxışın məhdudlaşdırılması və ya seçki

kampaniyası zamanı dövlət (regional) orqanların müdaxiləsi qeyd olunmayıb. Namizədlərin təşviqat materialları xüsusi quraşdırılmış stendlərdə seçki komissiyaları tərəfindən ayrılmış bütün vətəndaşlara onların məzmunu ilə tanış olmağa imkan yaradan insanların çox məskunlaşan yerlərdə yerləşdirilmişdir.

Uzunmüddətli müşahidə

2018-ci ilin mart ayında beynəlxalq müşahidəçilər qismində akreditasiyadan keçmiş MDB PAA iştirakçısı olan dövlətlərdə Demokratiyanın, parlamentarizmin inkişafının və vətəndaşların seçki hüquqlarına riayət olunmasının monitorinqi Beynəlxalq institutunun ekspertləri tərəfindən Azərbaycan Respublikasının seçki qanunvericiliyinin Azərbaycan Konstitusiyasının normalarına, ölkənin beynəlxalq öhdəliklərinə uyğunluğunun təhlili aparılmış, həmçinin Azərbaycan Respublikası Prezidentinin seçkilərinin təşkili və keçirilməsi üzrə Mərkəzi Seçki Komissiyası və Azərbaycan Respublikasının seçki sisteminin digər institutlarının, seçkilərin maddi-texniki və maliyyə təminatı, təşviqat kampaniyasının gedişi üzrə dövlət hakimiyyət orqanlarının fəaliyyəti məsələləri üzrə bir sıra analitik və məlumat-sorğu materialları hazırlanmışdır. 27-28 mart 2018-ci il tarixlərində beynəlxalq müşahidəçilər Bakı və Xaçmaz şəhərlərində olmuşlar. Monitorinqin gedişində MDB PAA-dan olan müşahidəçilər Azərbaycanın şəhər və rayonlarının icra hakimiyyətlərinin başçıları, dairə seçki komissiyalarının sədrleri və üzvləri, Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində öz namizədlərini irəli sürmüş siyasi partiyaların nümayəndələri ilə görüşmüşlər. Keçirilmiş görüşlərdə seçki dairələrinin ərazisində namizədlərin təşviqat tədbirlərinin təşkili, seçici siyahılarının dəqiqləşdirilməsi, dairə və məntəqə seçki komissiyalarının üzvlərinə təlimlərin keçirilməsi, həmçinin məntəqə seçki komissiyalarının otaqlarının səsvermənin keçirilməsinə hazırlıqları məsələləri müzakirə olunmuşdur. Keçirilmiş görüşlərin nəticələri üzrə Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının azad iradə ifadə etməsinə və seçkilərin yekun nəticələrinə təsir edə biləcək ciddi pozuntular aşkar edilməmişdir. Bakı şəhərinə və bölgələrə səfərlərin gedişində beynəlxalq müşahidəçilər dairə seçki komissiyalarının infrastrukturunun inkişafı, seçki məntəqələrində seçki prosedurlarının və səsli sayılmasının real vaxt rejimində müşahidəsi imkanını təmin edən veb-kameraların quraşdırılması, həmçinin məhdud fiziki imkanlı, görmə və eşitmə qabiliyyəti zəif olan vətəndaşların səsvermə hüquqlarının qoruması məsələlərinə xüsusi diqqət ayırmışlar. 27 mart 2018-ci ildə müşahidəçilər Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının rəhbəri M. M. Pənahovla görüşmüşlər. Görüş zamanı M. Pənahov seçici siyahılarına dair işlərdə yeniliklər, video kameralar vasitəsi ilə səsvermənin və səsli sayılmasının müşahidəsi prosedurunun təkmilləşdirilməsi, habelə Azərbaycan Respublikasında bütün səviyyəli seçki komissiyaları üzvləri

üçün keyfiyyətə yeni bir təlim sisteminin həyata keçirilməsi barədə ətraflı məlumat vermişdir. MDB PAA-dan olan müşahidəçilərin fikirlərinə görə, 11 aprel 2018-ci il seçkilərinə hazırlıq Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan qanunvericiliyi və beynəlxalq seçki standartları çərçivəsində, sakit şəraitdə keçmişdir. Azərbaycan Respublikasında seçkilərin təşkili və keçirilməsini təmin edən orqanları Azərbaycan Respublikasının Prezidenti vəzifəsinə namizədlər və onların vəkil olunmuş şəxsləri tərəfindən seçkiqabağı təşviqatın həyata keçirilməsi üçün zəruri şərait yaratmışlar. Namizədlərin öz təşviqat materiallarını yerləşdirmək məqsədi ilə çap və elektron kütləvi informasiya vasitələrinə çıxışları heç kim ilə məhdudlaşmamışdır. Bölgələrə səfərlərinin nəticələrinə üzrə, MDB PAA-dan olan beynəlxalq müşahidəçilər dairə və məntəqə seçki komissiyalarının Azərbaycan Respublikası Prezidentinin seçkilərinə hazırlığını, seçkilərə hazırlığın bütün mərhələlərini müşahidə etmək üçün yaxşı şəraitin olmasını, seçici siyahılarının yüksək səviyyədə olan etibarlılığını, namizədlərin nümayəndələri, eləcə də milli və beynəlxalq müşahidəçilər tərəfindən edilmiş məlumat sorğularına operativ cavab verilməsini qeyd etmişlər.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərinin gedişinin qısamüddətli müşahidəsi

MDB PAA-dan olan müşahidəçilər qrupu Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərinin qısamüddətli monitorinqi mərhələsini 9-11 aprel 2018-ci il tarixləri dövründə aparmışlar. 10 aprel 2018-ci ildə müşahidəçilərin Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin birinci müavini Z. A. Əsgərovlə görüşləri olmuş, görüş zamanı Z. A. Əsgərov prezident seçkiləri ərəfəsində Milli Məclisin seçki qanunvericiliyinə etdiyi dəyişikliklər barədə məlumat vermişdir. Elə həmin gün beynəlxalq müşahidəçilər Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasına olmuş və MSK Sədri M. M. Pənahov ilə görüşmüşlər. Onlar seçkiqabağı kampaniyanın son mərhələsi və Azərbaycanın seçki sisteminin bütün strukturlarının 2018-ci il aprelin 11-də səsvermə üçün hazırlığı, həmçinin MSK-nın milli və beynəlxalq müşahidəçilərlə əməkdaşlığı barədə məlumatlandırılmışlar. Görüşün gedişində müşahidəçilərin xüsusi diqqəti Mərkəzi Seçki Komissiyası və yerli hakimiyyət orqanları tərəfindən məhdud imkanları olan şəxslərə səs vermək üçün şərait yaradılması üçün görülən işlərə yönəlmişdir. Qeyd olunmuşdur ki, MSK və ölkənin bütün rayonlarının dairə seçki komissiyaları namizədlər və onların nümayəndələri üçün həm qapalı, həm də açıq yerlərdə təşviqat tədbirləri keçirmək üçün kifayət qədər yer ayırmışlar. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyası səsvermənin keçirilməsinə hazırlıq üzrə bütün tədbirlərin aşkarlığına böyük diqqət göstərmiş və bu məqsədlə müəyyən edilmiş müddətlərdə beynəlxalq müşahidəçilərin böyük bir qrupunun dəvətini təşkil etmişdir. Keçirilmiş seçkilərin

beynəlxalq monitorinqində 59 dövləti və 60 beynəlxalq təşkilatı təmsil edən 894 müşahidəçi iştirak etmişdir. Həm Prezident vəzifəsinə namizədləri təmsil edən, həm də ictimai müşahidəçi qismində monitorinq həyata keçirən Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları olan müşahidəçilərin sayında xeyli artımı qeyd etmək lazımdır. Ümumilikdə MSK 58 175 yerli müşahidəçi qeydə almışdır. 10 aprel 2018-ci ildə Bakı şəhərində MDB PAA-dan olan müşahidəçilər qrupunun həmçinin Bütöv Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyası tərəfindən Azərbaycan Respublikası Prezidenti vəzifəsinə namizəd irəli sürülmüş Q. M. Həsənquliyev, “Yeni Azərbaycan” partiyasının namizədi İ. H. Əliyevin səlahiyyətli nümayəndəsi Ə. C. Əhmədov, həmçinin “Milli Dirçəliş Hərəkatı” partiyası tərəfindən irəli sürülmüş Prezident vəzifəsinə namizəd F. İ. Quliyevin nümayəndəsi E. M. Manafov ilə görüşləri baş tutmuşdur. Görüşlər zamanı namizədlər və onların nümayəndələri apardıqları təşviqat kampaniyalarının xüsusiyyətləri barədə danışıq və seçkilərə hazırlığının təşkilini və təşviqat kampaniyasının gedişini qiymətləndirmişlər. Seçkilərin nəticələrini şübhə altına ala biləcək Azərbaycan seçki sistemi strukturlarının və dövlət hakimiyyət orqanlarının fəaliyyətinə dair əhəmiyyətli iradlar edilməmişdir. Səsvermə günü MDB PAA-dan olan müşahidəçilər qrupunun koordinatoru (əlaqələndiricisi) İ. M.-S. Umaxanovun Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Sədri O. S. Əsədov ilə seçkilərin gedişində beynəlxalq müşahidəçilərin işi ilə bağlı məsələlər müzakirə edilmiş görüşü keçirilmişdir. 11 aprel 2018-ci ildə seçkilərin gedişinin və seçicilərin səslərinin hesablanması müşahidəsini həyata keçirərək MDB PAA-dan olan müşahidəçilər Bakının müxtəlif rayonlarında yerləşən 70-dən çox seçki məntəqəsində olmuşlar. Monitorinq həyata keçirilmiş bütün seçki məntəqələri Azərbaycan Respublikasının seçki qanunvericiliyinə uyğun olaraq, yerli vaxt ilə saat 8.00-da açılmışdır. Beynəlxalq müşahidəçilər səsvermənin müxtəlif mərhələlərində – məntəqələrin açılışından məntəqə seçki komissiyaları tərəfindən səslərin hesablanmasına qədər iştirak etmişlər.

Səsvermə prosedurları Azərbaycan Respublikasının seçki qanunvericiliyinə tam uyğun olaraq həyata keçirilmişdir. Hər bir seçici azad səsvermədə iştirak etmək hüququnu həyata keçirmək üçün seçki məntəqəsinə bərabər və maneəsiz daxil olmaq hüququna malik olmuşdur. Səsvermə, düzgün təchiz edilmiş kabinlərdə həyata keçirilmişdir ki, bu da gizli səsvermə prinsipini riayət olunmasını və seçicinin iradə bildirməsinə nəzarətin yolverilməzliyinə dair tələbləri təmin etmişdir. Beynəlxalq müşahidəçilər tərəfindən ziyarət edilmiş məntəqələrin heç birində seçki komissiyalarının işinə inzibati və ya hüquq mühafizə orqanları tərəfindən müdaxilə faktları aşkar edilməmişdir. Seçici siyahılarının keyfiyyəti, seçki bülletenlərinin verilməsi proseduru, habelə ziyarət edilmiş məntəqələrdə səsvermə qaydaları üzrə qeydiyyatdan keçmiş şikayətlər aşkar edilməmişdir. Monitorinq aparılmış bütün məntəqələrdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti vəzifəsinə namizədlər tərəfindən çoxsaylı müşahidəçilər, həmçinin ictimai müşahidəçilər iştirak etmişdir.

Bu məntəqələrdə olarkən onlar tərəfindən səsvermə prosedurunun təşkili və keçirilməsi üzrə əhəmiyyətli iradlar bildirilməmişdir. MDB PAA-dan olan müşahidəçilər tərəfindən səsvermənin keçirilməsinin müşahidəsi prosesində birdəfəlik xarakterli, əhəmiyyət kəsb etməyən texniki çatışmazlıqlar qeyd edilmişdir.

Keçirilmiş monitorinqin nəticələrinə görə, MDB PAA-dan olan müşahidəçilər qrupu qeyd edirlər ki, Azərbaycan Respublikasının seçki qanunvericiliyi demokratik seçkilərin keçirilməsi və seçki prosesinin bütün iştirakçılarının hüquqlarına riayət olunması üçün lazımı şərait yaratdılmasını təmin etmişdir. Seçkilərə hazırlıq mərhələsində seçki komissiyaları öz fəaliyyətlərini Azərbaycan Respublikasının milli qanunvericiliyinə və üzərinə götürdüyü beynəlxalq öhdəliklərinə uyğun olaraq, aşkarlıq və açıqlıq prinsiplərinə əsasən həyata keçirmişlər. Azərbaycan Respublikasının kütləvi informasiya vasitələri seçkilərə hazırlığın gedişini hərtərəfli işıqlandırmışlar. Keçirilmiş monitorinq əsasında MDB PAA-dan olan beynəlxalq müşahidəçilər ümumi nəticəyə gəlmişlər ki, 11 aprel 2018-ci ildə keçirilmiş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin seçkiləri ümumi qəbul olunmuş demokratik prinsiplərə, azad və ədalətli seçkilərin təşkili və keçirilməsi normalarına, həmçinin seçki prosesinin bütün iştirakçılarının hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi üzrə Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq öhdəliklərinə uyğundur.

İ. M.-S. Umaxanov

Y. V. Strokova

V. V. Mixneviç

S. S. Aminconova

D. Z. Adilbekov

T. A. Buxoriyev

E. R. Mukayev

İ. N. Lipçiu

C. N. Nurmanbetova

D.G. Qladey

R. Ç. Mombekov

Bakı, 11 aprel 2018-ci il